

Algemeen

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: de raadscommissie

Voorportaal

Nagenoeg elke gemeenteraad heeft op zeker moment besloten tot het instellen van een of meer raadscommissies. Deze fungeerden als voorportaal van de raadsvergadering.

We hadden ze al ten tijde van het monisme, toen heetten ze “gewoon”: commissie. Zoals bekend, verruilden we op 7 maart 2002 het monisme voor het dualisme.

Dualisme roept op tot verbouwing

In de jaren die daarna volgden zagen we dat steeds meer gemeenteraden de aloude raadscommissies uit hun vergadermodel sloopten. Oude meuk moest wijken voor op hedendaagse inzichten gebaseerde samenkomsten.

De nieuwe hypermoderne keuken werd vervolgens voorzien van een flitsende naam. We zagen namen uit de grond komen waar het woord “commissie” niet in voorkwam.

Een greep: ronde tafel, forum, raadsplein, politieke markt, voorbereidende raad, debatraad en sessie. De bijeenkomsten zagen er niet uit als een vergadering, maar waren (en zijn) het staatsrechtelijk wel.

Gemeentewet en commissie

Want hoe je het wendt of keert, de Gemeentewet is niet met zijn tijd meegegaan daar waar het gaat om de vergadervormen. Bij het inrichten van zijn vergadermodel kan de raad kiezen uit twee smaken: de commissievergadering en de raadsvergadering.

De raadsvergadering is rijkelijk van (vergader)voorschriften voorzien in de Gemeentewet. De artikelen 17 tot en met 32 gaan over de raadsvergadering.

Voor de commissievergadering regelt de Gemeentewet bar weinig.

Artikel 82 lid 1 schrijft niet veel meer voor dan dat de raad de samenstelling en de werkwijze regelt.

Het 5^e lid verklaart enkele bepalingen inzake de raadsvergadering van toepassing op de commissievergadering.

De bepalingen over de commissie gelden voor elk door de raad ingesteld gremium waarvan de missie is “het voorbereiden van door de raad te nemen besluiten” en/of “het overleggen met het college en de burgemeester”.

Bemensing commissie

Mits de voorzitter van de commissie lid van de gemeenteraad is, kan de commissie geheel naar eigen inzichten van de raad worden samengesteld. De raad kan ertoe overgaan om uitsluitend raadsleden in de commissie te benoemen, maar kan evengoed de keuze maken om de commissie te bemensen met (vrijwel) uitsluitend niet-raadsleden. Enige beperking die de raad zich moet laten welgevallen is dat de partijpolitieke verhoudingen van de gemeenteraad moeten terugkomen in de bemensing van de commissie.

Niet-raadsleden hebben een onvervreemdbaar recht op betaling van een financiële vergoeding per bijgewoonde vergadering. De bedragen hiervoor staan vermeld in artikel 3.4.1 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Afhankelijk van de inrichting van 's raads vergadermodel kan het aanbeveling verdienen om in het Reglement van Orde een op maat gesneden definitie van "commissievergadering" op te nemen. Dit om te voorkomen dat een niet-raadslid op één politieke avond deelneemt aan zes Thematafels en evenzoveel keer de vergadervergoeding opstrijkt. Het ontmoet geen probleem om zo'n politieke avond als één commissievergadering aan te merken.

Wat levert een commissie af?

Een commissie is ingesteld door de raad, niet door het college. Niet het college maar de raad bepaalt in beginsel wat er op de agenda van een commissievergadering komt. Gebruik is dat dit wordt uitbesteed aan de agendacommissie.

Dit betekent dat het college niet op eigen houtje een stuk naar een commissie kan sturen met het verzoek om advies. De commissie adviseert immers aan de raad, niet aan het college.

Spulletjes die het college bij de raad aflevert ter besluitvorming (de zogeheten "raadsvoorstellen") maken een tussenstop bij de raadscommissie. Op dat station wordt de inhoud van het raadsvoorstel besproken teneinde een goed beeld van de hoed en de rand te hebben.

De commissie neemt geen besluit over het voorstel, maar geleidt het stuk naar de raad door.

Voorzien van zijn advies. Dat advies is zo mogelijk unaniem, maar kan even zo goed verdeeld zijn.

Commissie is geen raad

Omdat het college zaken doet met de raad (en omgekeerd) kan het ten principale niet zo zijn dat een commissie de doorgang van een voorstel naar de raad blokkeert en het betreffende voorstel terugstuurt naar het college.

Feitelijk moet het zo zijn ingericht dat 100% van de voorstellen die de commissie ontvangt richting gemeenteraad gaan. Het is de raad (en hij alleen) die het in zich heeft om te bepalen of het voorstel op de raadsagenda wordt geplaatst.

Bedenk hierbij dat in commissies in nagenoeg alle gevallen slechts een deel van de raadsleden zitting hebben. Een commissie kan dus niet in de plaats treden van de raad, want de commissie is geen raad.

Ook kan een commissie niet "namens de raad" een zienswijze geven op de ontwerpbegroting van een gemeenschappelijke regeling.

Tot slot

Een commissie neemt geen inhoudelijke besluiten over aan hem voorgelegde zaken die bestemd zijn voor de raad.

Niettemin kan een commissiereglement niet zonder bepalingen over het nemen van besluiten en het uitbrengen van een stem.

De commissie gaat, binnen de begrenzing van het commissiereglement, over zijn eigen vergaderorde. En zal zo nu en dan een besluit moeten nemen, bijvoorbeeld over het al dan niet in beslotenheid vergaderen met daarbinnen het opleggen van geheimhouding.

De meeste commissiereglementen die ik in beeld heb gehad ontberen bepalingen over de totstandkoming van een besluit tijdens een commissievergadering.

Werk aan de winkel, dus!